

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО ИКОНОМИКА

Кандидатстудентският изпит по икономика представлява писмен (тест). За всеки въпрос от теста се предлагат възможни отговори, от които само един е верен. Ако не е посочен отговор на конкретен въпрос, точки не се присъждат.

Предмет и структура на икономическата теория. Основният икономически проблем. Потребности, блага, ресурси. Оскъдност и алтернативни разходи. Граница на производствените възможности. Основни раздели на икономическата теория.

Форми на икономическа организация. Основни проблеми на икономиката. Традиционна икономика. Централно управлявана и пазарна икономика. Смесена икономика.

Пазарно търсене и пазарно предлагане. Индивидуално и пазарно търсене. Закон за търсенето и крива на търсенето. Фактори на търсенето. Еластичност на търсенето. Закон за предлагането и крива на предлагането. Фактори на предлагането. Еластичност на предлагането.

Механизъм на пазарно равновесие. Равновесна цена и равновесно количество. Дефицит и излишък. Нарушаване и възстановяване на пазарното равновесие. Моментно, краткосрочно и дългосрочно пазарно равновесие.

Потребителско поведение. Полезност и потребителски избор. Обща и пределна полезност. Закон за намаляващата пределна полезност. Криви на безразличието. Бюджетни ограничения. Равновесие на потребителя.

Фирмена организация на стопанската дейност. Същност и основни характеристики на фирмата. Класификация на фирмите. Еднолични фирми. Дружествени фирми. Акционерни дружества.

Производство и производствена функция. Фактори и резултати на производството. Производствена функция на фирмата. Оптимизиране на производството в краткосрочен и дългосрочен период. Закон за намаляващата възвръщаемост.

Приходи и разходи на фирмата. Приходи и доходи на фирмата. Общ, среден и пределен приход. Производствени разходи на фирмата. Нормална и икономическа печалба. Разходите на фирмата в краткосрочен и дългосрочен период.

Съвършена конкуренция. Фирмено предлагане при съвършена конкуренция. Максимизиране на печалбата на фирмата.

Несъвършена конкуренция. Чист монопол. Антимополично регулиране.

Несъвършена конкуренция. Монополистична конкуренция. Олигопол.

Ценообразуване на производствените фактори. Търсене и предлагане на производствени фактори. Факторен доход - трансферен доход и икономическа рента.

Пазар на труда. Търсене, предлагане и равновесие на трудовия пазар. Работната заплата като факторен доход. Влияние на синдикатите върху пазара на труда.

Брутен продукт. Същност и видове брутен продукт: брутен национален продукт и брутен вътрешен продукт. Подходи за измерване на брутния продукт. Номинален и реален брутен продукт. Други индикатори на икономическата активност.

Цикличност на икономическото развитие. Същност и причини за икономическите цикли. Бизнес цикъл - основни фази. Особенности на съвременния икономически цикъл.

Инфлация. Същност и измерване. Причини за инфлацията. Видове инфлация. Последствия от инфлацията. Антиинфлационна политика.

Заетост и безработица. Същност и структура на заетостта. Безработица - същност и измерване. Видове безработица. Пълна заетост и естествено равнище на безработицата. Регулиране на заетостта и безработицата.

Фискална политика. Същност, цели и инструменти на фискалната политика. Видове фискална политика. Данъчно облагане - основни принципи. Видове данъци. Държавен бюджет. Бюджетен дефицит и държавен дълг.

Пари и банки. Същност и функции на парите. Еволюция на парите. Банкова система - структура и функции. Търсене и предлагане на пари. Паричен пазар.

Парична политика. Централна банка - статут и функции. Цели и инструменти на паричната политика. Видове парична политика. Парична политика в България. Валутен борд.

Оценяването на теста става чрез точкуване на всяка задача. Броят на точките за отделните задачи се определя от спецификата на задачата и конкретното ѝ условие. Събраният общ брой точки от всички задачи по определена скала се преобразува в цифрова оценка.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

А. Основна

Якимова, И. и колектив. Микроикономика, Изд. СТЕНО, Варна, 2012.

Владимиров, Вл. и колектив. Макроикономика. Изд. СТЕНО, Варна, 2010.

Тонев, М., Димитрова, Т. Макроикономика. УИ „Епископ К. Преславски, Шумен, 2015.

Спасов, Тр., Пашов, Пл. Обща теория на пазарното стопанство. Макроикономика. София: Нова звезда, 2002.

Йорданов, Й. Микро- и макроикономика. Шумен: УИ Епископ Константин Преславски, 2004.

Б. Допълнителна

Владимиров, В. и колектив. Макроикономика. Варна, 2015.

Колев, К. и колектив. Макроикономика. Сборник тестове, задачи, въпроси. Варна, 2016.

Колев, К. и колектив. Микроикономика. Сборник тестове и задачи. Варна, 2013.

Колев, К. и колектив. Сборник по макроикономика: Тестове, задачи, въпроси. Варна: Стено, 2011.

Кънев, М. и колектив. Макроикономика. Учебник за техникумите по икономика и търговия. София: Мартилен, 2000.

Кънев, М. и колектив. Микроикономика. Учебник за техникумите по икономика и търговия. София: Мартилен, 2000.

Мавров, Х. и колектив. Сборник по микроикономика: Тестове, задачи, въпроси. Варна: Стено, 2009.

Младенова, З. и колектив. Микроикономика. Варна, 2012.

Младенова, З. и колектив. Сборник по микроикономика. Варна, 2016.

Тонев, М., Димитрова, Тр. Макроикономика. Шумен, 2015.